

In memoriam d'en Josep M. Puig Dòria

Joan Uriach Marsal

Acadèmic de número. secretaria@racba.org

Avui, d'acord amb el ritual que regeix la nostra Acadèmia, se m'ha designat portaveu de tots el seus membres per tal de tributar un homenatge pòstum a l'amic que ens acompanyà al llarg d'onze anys en les nostres tasques en pro de les belles arts, i que, malauradament ens ha deixat per sempre.

El fet d'abandonar a l'oblit aquells amb qui compartirem inquietuds i propòsits al llarg de les nostres vides, és tant com sotmetre-la a una mort definitiva. Això ens obliga a mantenir vius en la nostra memòria els trets amb què ens van enriquir al llarg de la seva permanència entre nosaltres. No busquem el misteri en l'obra d'un artista creador, sinó en aquell qui ha estat capaç de realitzar-la.

D'acord amb aquesta premissa, intentaré, amb la meua paraula, evocar la vessant humana del bon amic Puig Dòria.

I dic bon amic, ja que l'amistat entre les nostres respectives famílies venia ja dels anys de joventut. També la seva esposa i la meua, mantenen vius uns llaços afectius nascuts en els temps de la infantesa.

Una de les qualitats que mes distingien en Josep Maria –en Pep, com li dèiem els amics– era la seva exuberant simpatia, amb què es guanyava l'afecte de tothom. La seva personalitat creativa la manifestava amb una elegància i “savoir faire” propis d'un arrelat esperit humanista. De ben jovenet, els seus pares saberen inculcar, tant a ell com als seus germans, la inclinació cap al món de les arts i la responsabilitat pel que fa a les inquietuds en què aleshores vivia el nostre país.

Progressista –en el sentit més positiu de la paraula–, com ja ho fou el seu pare Isidre Puig Boada, arquitecte de reconegut prestigi, col·laborador i destacat deixeble del genial Antoni Gaudí, no és estrany que en Josep Maria esdevingués un artesà agosarat, apassionat per la tradició de la joieria catalana, fins a fer seu un estil innovador, creant unes joies modernes que es distingeixen per la seva sòbria elegància i l'originalitat dels seus dissenys.

Gran dibuixant, avançat a la seva època, no dubta en combinar l'or, la plata i el platí amb materials innovadors com el cuir, el banús, el cautxú, el titani o el ferro. Això féu que, atrets per la nova tendència i la valentia creativa de la seva obra, aquesta fos ràpidament imitada per altres joiers.

Recordo la imaginació amb què va exposar, a l'abast del públic, tota la bellesa reflectida en unes peces que, tot trencant cànons, obrien noves perspectives al camp de la joieria.

Va començar en un pis i després va obrir la seva primera botiga –que vaig tenir el privilegi de conèixer personalment– al carrer de Provença, al mig de l'Eixample barcelonès, que dotà d'uns innovadors i originals aparadors que ell mateix dissenyà.

Va ser dels primers orfebres catalans en fer una presentació internacional de la seva obra en el ja desaparegut teatre Scala de Barcelona, en una desfilada de models. Per a ell va representar una fita

estellar exposar la seva obra davant de tota la ciutat, acompanyat pel seu fill Josep Maria, el qual amb el temps es convertiria en el seu successor.

Ell, però, no es conformava fàcilment. Necessitava exhibir les seves creacions més enllà de les nostres fronteres. Així va obrir una nova botiga a Ginebra, punt de partida per fer conèixer l'alt nivell assolit per l'art català arreu del món.

La dedicació plena a la seva vocació mai no li impedí de cultivar fermes amistats amb la bonhomia que el caracteritzava, amistats que va saber conservar al llarg de la seva vida. Amant de la natura, navegava amb el seu vaixell, el "Bec Blau", pentinant les ones, en els reflexos de les quals segurament hi veia safirs i maragdes entre escumes de plata, amb una il·lusió que li agradava compartir amb familiars i amics.

Considerant el caràcter intimista d'aquest acte, no he cregut oportú aprofundir en l'anàlisi de la seva obra, de tots prou coneguda. M'he estimat més suplir la seva absència rememorant els trets humans d'un home que passà per la vida desbordant simpatia i afecte al seu entorn.

No obstant això, no estarà de més ressaltar la munió de distincions i premis que per la seva tasca li foren concedits.

Al marge de les moltes exposicions –Nova York, Los Angeles, San Francisco, Osaka, Nagoya,...– cal destacar el premi atorgat per la International Diamond's Award, ja que fou el primer espanyol guardonat amb un premi de tan alta magnitud.

L'any 1980 fou guanyador del International Pearl Design Contest a Tokyo, per les seves creacions de joies amb perles. L'any següent (1981) li fou atorgat el Prix de la Ville a Ginebra.

L'any 1984, organitzada en un local de l'avinguda Diagonal la mostra Fancy Collection, Josep M. Puig Dòria fou nomenat representant espanyol d'aquella col·lecció de Diamants en color.

L'any 1991 fou nomenat membre del Comitè d'Honor de l'Associació Prestige de l'Europe, a Brusselles.

L'escriptor anglès Malcom Lajin, al 1992, edità un llibre sobre la vida i obra d'en Puig Doria, considerant-lo un dels cinc millors joiers d'Europa.

Al 1995 va ingressar com a membre de número d'aquesta Acadèmia de Belles Arts. I, ja l'any 2002, li fou concedida, ben merescudament, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, tot premiant la difusió de l'art català arreu del món.

El conjunt de la seva obra és pura màgia. Sabia trobar inspiració en les coses més petites i, amb tenacitat i perseverança, els atorgava grandesa, convertint-les en veritables meravelles.

Com ell deia en el seu discurs d'ingrés en aquesta Acadèmia, "en tota creativitat hi ha una recerca en el desconegut, uns elements intuïtius.." I afegia: "Només aprenent es pot descobrir..., jo sóc una conseqüència: Catalunya ha fet del modernisme una de les seves estètiques més excel·lents". Amb aquestes paraules establia una declaració de principis als quals guardà fidelitat tota la vida.

Com diu Rabindranath Tagore: "l'art és un pas de la naturalesa vers l'infinit, una boirina a la qual l'artista sap donar forma convertint-la en bellesa per tal que tots en podem gaudir". Així era l'amic Josep Maria Puig Dòria, i així serà sempre en el nostre record.

Perquè tots el recordarem: amics, companys d'Acadèmia, amants de les arts. I, sobretot, els qui el van viure íntimament: la seva esposa Memé, els seus fills Glòria i Josep Maria, als qui, molt sentimentament, vull donar testimoni del meu condol més sincer.

Gràcies a tots per la vostra presència.

24 de gener del 2007